

Vec C-158/24 [Rojcki]ⁱ

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

28. február 2024

Vnútroštátny súd:

Sąd Najwyższy

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

23. september 2022

Žalobca:

J.P.

Žalovaní:

A.T.

J.B.

Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w O.

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

Predmet konania pred vnútroštátnym súdom

Právna otázka predložená rozšírenému senátu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) na prejednanie znie, či výzva na pokus o vyrovnanie prerušuje premlčaciu dobu nároku.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Otázka právnych účinkov aktu o ustanovení zloženia súdu, ak takto ustanovené zloženie súdu nie je nezávislým a nestranným súdom vopred zriadeným zákonom v zmysle práva Európskej únie – článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

Majú sa článok 2, článok 6 ods. 1 a 3 a článok 19 ods. 1 druhý pododsek Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie a článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že taký akt, ktorým sa ustanovuje zloženie súdu, akým je nariadenie predsedu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), ktorý je poverený riadením práce kolégia Najvyššieho súdu, nemá právne účinky, ak takto ustanovené zloženie súdu nie je nezávislým a nestranným súdom vopred zriadeným zákonom v zmysle práva Európskej únie, najmä z dôvodu:

- a) účasti osôb v kolegiálnom zložení tohto súdu vymenovaných do funkcie sudcu Najvyššieho súdu spôsobom, ktorý je zjavne v rozpore s ustanoveniami vnútroštátneho práva o vymenovaní sudcov, ako sa uvádza v konečných rozsudkoch vnútroštátneho súdu najvyššej inštancie, pričom tieto osoby predstavujú väčšinu v zložení súdu[;]
- b) ustanovenia senátu súdu spôsobom uvedeným vyššie predsedom Najvyššieho súdu vymenovaným do funkcie sudcu Najvyššieho súdu za rovnakých okolností a v rozpore s pravidlami o vymenovaní sudcu Najvyššieho súdu do funkcie predsedu Najvyššieho súdu?

Citované právne predpisy Európskej Únie

Zmluva o Európskej únii, článok 2, článok 6 ods. 1 a 3 a článok 19 ods. 1 druhý pododsek

Charta základných práv Európskej únie, článok 47

Zmluva o fungovaní Európskej únie, článok 267

Citované vnútroštátne právne predpisy

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Ústava Poľskej republiky), články 10, 173, 179, 186

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (zákon z 8. decembra 2017 o Najvyššom súde, ďalej len „zákon o NS“), články 11, 13a, článok 15 § 1 a 3, článok 26 § 2 a 3, článok 29 § 4, článok 72 § 1, článok 75 § 1 bod 5, článok 75 § 1a, článok 80 § 1

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lipca 2022 r. Regulamin Sądu Najwyższego (Dz. U. z roku 2022, položka 1489 – ďalej len „rokovací poriadok NS“) (nariadenie prezidenta Poľskej republiky zo 14. júla 2022 Rokovací poriadok Najvyššieho súdu), § 84

Kodeks postępowania cywilnego (Občiansky súdny poriadok ďalej len „k.p.c.“), článok 379 bod 4

Citovaná judikatúra Súdneho dvora Európskej únie

Rozsudok z 5. novembra 2019, Európska komisia/Poľsko (Nezávislosť všeobecných súdov), C-192/18, EU:C:2019:924

Rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153

Rozsudok z 26. marca 2020 (Osobitné preskúmanie rozhodnutia) Simpson/Rada a HG/Komisia, spojené veci C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232

Rozsudok z 19. novembra 2019, A.K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), spojené veci C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982

Zhrnutie skutkového stavu a priebehu konania

- 1 Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), ktorý rozhoduje o kasačnej sťažnosti vo veci o zaplatenie, svojim uznesením zo 16. októbra 2020 predložil rozšírenému senátu Najvyššieho súdu na posúdenie právnu otázku, či výzva na pokus o vyrovnanie prerušuje premlčaciu dobu nároku.
- 2 Predseda Najvyššieho súdu poverený riadením práce občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu (ďalej len „predseda občianskoprávneho kolégia“) vydal 18. augusta 2022 nariadenie, ktorým ustanovil senát zložený zo siedmich sudcov Najvyššieho súdu na prejednanie tejto právnej otázky: ST (predseda), ZX, KJ, YS, BV, CR, Dariusz Zawistowski (spravodajca).
- 3 Listom z 5. septembra 2022 sudca spravodajca oznámil predsedovi občianskoprávneho kolégia, že nevidí možnosť predložiť vec na prejednanie

v lehote uvedenej v pláne pojednávani z dôvodu prejednávania právnej otázky senátom za účasti osôb vymenovaných do funkcie sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) na návrh Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko) (ďalej len „KRS“) zriadenaj na základe ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (zákon, ktorým sa mení zákon o o Štátnej súdnej rade; Dz. U. z roku 2018, položka 3, ďalej len „novela zákona z 8. decembra 2017“). Sudca spravodajca poukázal na to, že v uznesení občianskoprávneho kolégia, trestnoprávneho kolégia a kolégia práce a sociálneho zabezpečenia z 23. januára 2020 (BSA I-4110-1/20, OSNC 2020, č. 4, položka 34 – ďalej len „uznesenie troch kolégií NS“), ktoré má silu právnej zásady a je záväzné pre každý senát Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), bolo konštatované, že súd, v ktorého senáte zasadá osoba vymenovaná do funkcie sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) za takýchto okolností, nie je riadne obsadeným súdom, čo spôsobuje nesúlad zloženia súdu s vnútroštátnymi právnymi predpismi v zmysle článku 379 bodu 4 k.p.c. a v dôsledku toho vedie k neplatnosti konania. Štyri takéto osoby boli určené do senátu ustanoveného v prípade III CZP 43/22, čo predstavuje jeho väčšinu.

- 4 Vo vyššie uvedenom liste sudca spravodajca odkazuje aj na doterajšiu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorá potvrdzuje názor uvedený v uznesení troch kolégií NS.
- 5 Sudca spravodajca vyjadril názor, že nariadenie na predloženie právnej otázky na prejednanie vydá ihneď po ustanovení senátu pre toto konanie, ktorý nie je v rozpore s ustanoveniami práva v zmysle článku 379 bod 4 k.p.c.
- 6 Predseda občianskoprávneho kolégia listom zo 16. septembra 2022 oznámil sudcovi spravodajcovi, že v súvislosti s obsahom listu z 5. septembra 2022 nariadil predloženie spisu týkajúceho sa prejednávanej veci predsedovi príslušného súdneho oddelenia s informáciou týkajúcou sa odmietnutia sudcu spravodajcu nariadiť stanovenie dátumu konania. Predseda súdneho oddelenia III rozhodnutím z 21. septembra 2022 postúpil vec na pojednávanie stanovené na 19. októbra 2022.

Stručné odôvodnenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 7 Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) pokladajúci prejudiciálnu otázku uviedol, že vymenovanie niektorých osôb, určených do senátu, do funkcie sudcu Najvyššieho súdu bolo v hrubom rozpore s právnymi predpismi upravujúcimi spôsob vymenovania sudcov Najvyššieho súdu, preto zloženie súdu vytvoreného za ich účasti nemožno považovať za nezávislý a nestranný súd vopred zriadený zákonom.
- 8 Otázka účinnosti nariadenia predsedu občianskoprávneho kolégia o ustanovení senátu súvisí s potrebou objasniť, ako v prípadoch takéhoto nesprávneho obsadenia senátu súdu zabezpečiť účinné uplatňovanie práva Únie, ktorého

ustanovenia vyžadujú, aby zloženie súdu spĺňalo štandard nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom v zmysle článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). Vyššie uvedená pochybnosť je dôsledkom toho, že predseda občianskoprávneho kolégia vykonáva úradnú činnosť, pri ktorej tento orgán Najvyššieho súdu príslušný rozhodovať o ustanovení senátu súdu neuplatňuje právo Únie, pretože zriaďuje senát súdu, ktorý nespĺňa štandard uvedený v článku 47 Charty. V tejto súvislosti je dôležité aj to, že osoba, ktorá vykonáva funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia bola vymenovaná do funkcie sudcu Najvyššieho súdu takisto na návrh KRS zriadenej v súlade s ustanoveniami novely zákona z 8. decembra 2017 a výber kandidátov na funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia bol vykonaný v rozpore s pravidlami upravujúcimi konanie v tejto oblasti.

- 9 Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), ktorý predložil prejudiciálnu otázku, je toho názoru, že predseda senátu Najvyššieho súdu ako orgán Najvyššieho súdu je pri ustanovení senátu súdu povinný uplatňovať právo Únie a dbať na jeho dodržiavanie, berúc do úvahy zásadu prednosti práva Únie. Skutočnosť, že väčšinu senátu súdu tvoria osoby vymenované na NS v roku 2018, sťažuje posúdenie, či takto ustanovené zloženie je súdom, ktorý spĺňa štandard uvedený v článku 47 Charty. V praxi to vylučuje, aby súd v tomto zložení vydal akékoľvek jurisdikčné akty vyžadujúce väčšinu hlasov členov senátu. Takéto akty nemôže súd (senát súdu) vydať bez obídienia zákazu *nemo iudex in causa sua*. Z týchto dôvodov vzniká pochybnosť, či súd v tomto zložení môže účinne splniť povinnosť *ex officio* posúdenia, uloženú každému súdu (senátu súdu), či predstavuje súd, ktorý spĺňa štandard uvedený v článku 47 Charty.
- 10 Vykonávanie opatrení na splnenie tejto povinnosti je spojené s rizikom disciplinárnej zodpovednosti tých členov senátu, ktorí ako dôvod nesprávneho zloženia senátu uvádzajú hrubé porušenie vnútroštátnych právnych predpisov v nominačných konaniach vo veci vymenovaní na Najvyšší súd uskutočnených v roku 2018. Vo vnútroštátnych právnych predpisoch o disciplinárnej zodpovednosti sudcov Najvyššieho súdu je trest odvolania z funkcie (prepustenie z pracovnoprávneho vzťahu) vo všeobecnosti stanovený za disciplinárne previnenia zahŕňajúce „odmietnutie výkonu spravodlivosti“, konanie alebo opomenutie „takého druhu, že bráni alebo vážne narúša fungovanie súdneho orgánu“, akty spochybňujúce „existenciu služobného vzťahu sudcu, účinnosť vymenovania sudcu alebo legitimitu ústavného orgánu Poľskej republiky“. Z tohto dôvodu je posudzovanie účinnosti nariadenia predsedu Najvyššieho súdu o ustanovení senátu aj otázkou ochrany sudcovskej nezávislosti tých členov senátu, ktorí v súvislosti so spôsobom vedenia tohto konania vznášajú námietky týkajúce sa nesprávneho obsadenia senátu rozhodovacieho súdu.
- 11 Aj samotná nevyhnutnosť účasti sudcu v zložení súdu, ktorý nespĺňa štandard nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom, je okolnosťou, ktorá podkopáva nezávislosť každého člena senátu, čo spôsobuje, že tento nedostatok je prekážkou pri rozhodovaní. Presvedčenie sudcu, že senát, v ktorom zasadá, nespĺňa štandard uvedený v článku 47 Charty a teda nezaručuje účastníkom

konania právo na spravodlivý proces, môže – aj podľa názoru samotného sudcu – vzbudiť pochybnosti, či si takýto sudca zachováva atribút nezávislosti, ak naďalej zostáva v takomto senáte. Je preto potrebné zabezpečiť mechanizmus, ktorý umožní spoľahlivé preskúmanie toho, či konkrétny senát súdu spĺňa štandard uvedený v článku 47 Charty. Výklad ustanovení práva Únie uvedených v prejudiciálnej otázke je obzvlášť dôležitý, pretože podľa vnútroštátneho práva sudca, ktorý s odkazom na ustanovenia práva Únie poukazuje na nesprávnosť určenia členov senátu, v ktorom zasadá, ako na prekážku pri rozhodovaní, nemá k dispozícii účinný prostriedok nápravy.

- 12 Sudcovia určení do senátu spolu s osobami nesprávne vymenovanými do funkcie sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) podávajú návrhy na vylúčenie týchto osôb z rozhodovania. Na takéto návrhy podané vo veciach prejednávaných v občianskoprávnom kolégiu sa však neprihliada a vecne sa nepreskúmajú. Takáto prax zbavuje týchto sudcov akýchkoľvek právnych prostriedkov na začatie konania na posúdenie opodstatnenosti ich námietok.
- 13 Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), ktorý rozhoduje v rozšírenom senáte a vo veci právnej otázky, ktorá mu bola predložená na rozhodnutie, môže prijať uznesenie, ktoré nadobudne silu právnej zásady. Uznesením sú potom viazané všetky senáty Najvyššieho súdu. Z tohto dôvodu je vydanie takéhoto uznesenia dôležité pre spôsob, akým Najvyšší súd prejednáva každú jednotlivú vec, na ktorú sa vzťahujú ustanovenia vykladané Najvyšším súdom. Je potrebné zdôrazniť, že Najvyšší súd rozhoduje o opravných prostriedkoch v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie.
- 14 S odkazom na ustálenú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vnútroštátny súd uvádza, že článok 19 ZEÚ poveruje súdy členských štátov úlohou zabezpečiť plné uplatňovanie práva Únie vo všetkých členských štátoch a účinnú súdnu ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Únie. Poukazuje tiež na právo každého zakotvené v článku 47 Charty, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom vopred zriadeným zákonom.
- 15 V tomto smere odkazuje aj na štandard stanovený v článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“), pričom odkazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. decembra 2020 vo veci Gudmundur Andri Astradsson v. Island.
- 16 Skutočnosť, že ustanovenie senátu bude mať za následok, že konanie vedené v tomto zložení senátu bude považované za neplatné, stanovuje uznesenie troch kolégií Najvyššieho súdu. Toto uznesenie predstavuje právnu zásadu a zostáva záväzná pre každý senát Najvyššieho súdu napriek rozsudku Ústavného súdu z 20. apríla 2020, U 2/20, OTK-A 2020, položka 61. V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd stotožňuje s tvrdeniami uvedenými najmä v odôvodnení uznesenia senátu zloženého zo siedmich sudcov Najvyššieho súdu z 22. júna 2022 (I KZP 2/22, OSNKW 2022, č. 6, položka 22), odôvodnení uznesenia Najvyššieho

súdu z 5. apríla 2022, III PZP 1/22 a v rozsudkoch ESĽP z 22. júla 2021, č. 43447/19, Reczkowicz v. Poľsko, z 8. novembra, 2021, č. 49868/19 a 57511/19, Dolińska-Ficek a Ozimek v. Poľsko a z 3. februára 2022, č. 1469/20, Advance Pharma Sp. z o. o. v. Poľsko.

- 17 Účinky takéhoto nesprávneho konania neodstraňuje ani možnosť účastníkov konania využiť opatrenie (tzv. test sudcovskej nestrannosti) uvedené v článku 29 § 4-25 ustawa o SN w brzmieniu nadanym ustawą z 9 czerwca 2022 r. (Dz.U. položka 1259) (zákon o NS v znení zmien z 9. júna 2022). Táto úprava stanovuje dodatočný opravný prostriedok obsahujúci obmedzenia týkajúce sa lehoty a dôvodu jeho uplatnenia, ktoré nemôžu obmedziť práva účastníkov konania a právomoci súdu prejednávajúceho vec a jeho povinnosť určiť, či zloženie súdu zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z článku 47 Charty a článku 6 ods. 1 EDĽP.
- 18 Vnútroštátny súd odkazuje aj na prvú otázku položenú vo veci C-658/22, ktorá priamo odkazuje na postavenie kolegiálnych zložení Najvyššieho súdu, hoci položenie otázky súviselo s vyjadrením v uznesení z 2. septembra 2021, že osoby ktorých sa týka uznesenie troch kolégií NS, boli vymenované do funkcie sudcov Najvyššieho súdu v hrubom rozpore so zákonom. Vnútroštátny súd v plnom rozsahu súhlasí s tvrdeniami uvedenými v tejto súvislosti v návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-658/22.
- 19 Vnútroštátny súd tiež poukazuje na porušenie pravidiel týkajúcich sa spôsobu výberu kandidátov na funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia, čo je ďalší faktor spôsobujúci, že v názoroch jednotlivcov mohli vzniknúť dôvodné pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti osôb tvoriacich zloženie senátu súdu vytvoreného na základe jeho nariadenia. Ak je nesprávne obsadený senát ustanovený nariadením predsedu Najvyššieho súdu, ktorý je jednou z osôb vymenovaných do funkcie sudcu Najvyššieho súdu, aj v zjavnom rozpore s ustanoveniami o vymenovaní sudcov za rovnakých okolností, ktoré sa týkajú vymenovania osôb určených do senátu na základe jeho nariadenia, môže takýto akt len posilniť presvedčenie jednotlivcov, že zloženie súdu nezodpovedá štandardom nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom. Tento spôsob vytvárania senátov môže viesť k presvedčeniu, že ide o snahu legitimizovať dopady nesprávnej nominačnej procedúry.
- 20 V súlade s článkom 15 ustawa o SN (zákon o NS) kandidátov na funkciu predsedu Najvyššieho súdu vyberá zhromaždenie sudcov príslušného kolégia (ďalej len „zhromaždenie“). Zhromaždenie je orgánom Najvyššieho súdu a zahŕňa všetkých sudcov tvoriacich kolégium. Výber kandidátov na funkciu predsedu Najvyššieho súdu sa musí uskutočniť v zložení zodpovedajúcom reprezentatívnomu zloženiu kolégia Najvyššieho súdu a vyžaduje si primeranú väčšinu hlasov členov zhromaždenia.
- 21 Dňa 29. júna 2021 zhromaždenie sudcov občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu, zvolané na výber kandidátov na predsedu občianskoprávneho kolégia, –

väčšinou hlasov – schválilo uznesenie o odročení zasadnutia až do ukončenia konaní, v tom čase v štádiu prejednávania Súdny dvorom Európskej únie vo veciach Komisia/Poľsko (C-791/19) a vo veciach nerozhodnutých v dôsledku nevyriešených prejudiciálnych otázok (veci C-487/19 a C-508/19), berúc do úvahy, že ich výsledok je dôležitý pre priebeh konania o výbere kandidátov. Dňa 31. augusta 2021 sa skončilo funkčné obdobie predsedovi občianskoprávneho kolégia Dariuszovi Zawistowskiému.

- 22 Prezident Poľskej republiky poveril vedením Občianskoprávneho kolégia prvého predsedu Najvyššieho súdu. Takto sa fakticky spojila funkcia prvého predsedu Najvyššieho súdu a predsedu Občianskoprávneho kolégia, čo zákon o Najvyššom súde nestanovuje. Zo znenia článku 11 tohto zákona vyplýva, že prvý predseda Najvyššieho súdu a predsedovia Najvyššieho súdu sú samostatnými orgánmi Najvyššieho súdu. Rozsah kompetencií stanovených pre predsedu Najvyššieho súdu zároveň vylučuje ich vykonávanie prvým predsedom Najvyššieho súdu. Článok 13a zákona o Najvyššom súde, ktorý priznáva prezidentovi Poľskej republiky právomoc poveriť výkonom funkcie predsedu Najvyššieho súdu vymenovaného sudcu Najvyššieho súdu, nemožno vykladať tak, že prezident Poľskej republiky ako orgán výkonnej moci má právo samostatne rozhodovať o vymenovaní konkrétnej osoby spomedzi niektorých sudcov Najvyššieho súdu bez zohľadnenia celej zákonnej úpravy týkajúcej sa štruktúry Najvyššieho súdu. Počas zasadnutia 7. septembra 2021 bola nastolená otázka nesprávneho poverenia prezidentom Poľskej republiky výkonom funkcie predsedu Občianskoprávneho kolégia osoby, ktorá bola predtým vymenovaná do funkcie prvého predsedu Najvyššieho súdu.
- 23 Právomoc prezidenta Poľskej republiky uvedená v článku 13a v spojení s článkom 15 zákona o NS, poveriť výkonom funkcie predsedu Najvyššieho súdu je prejavom porušenia ústavného princípu oddelenia a nezávislosti súdnej moci a výkonnej moci. Ustanovenia Ústavy upravujúce rozsah právomocí Prezidenta Poľskej republiky nepriznávajú Prezidentovi Poľskej republiky, ako výkonnému orgánu, právo samostatne rozhodovať o vymenovaní niektorých sudcov do funkcií, ktoré im umožňujú výkon právomoci orgánov Najvyššieho súdu. Článok 144 ods. 3 bod 23 Ústavy stanovuje len vymenovanie predsedov Najvyššieho súdu Prezidentom Poľskej republiky, čo si vyžaduje výber kandidátov na túto funkciu orgánom zloženým zo sudcov (zhromaždenie sudcov). Len v prípadoch uvedených v článku 144 ods. 3 Ústavy, úradné akty Prezidenta Poľskej republiky nevyžadujú pre svoju platnosť podpis predsedu Rady ministrov. Právomoc Prezidenta Poľskej republiky poveriť výkonom funkcie predsedu Najvyššieho súdu nepredstavuje výkon právomoci uvedenej v článku 144 ods. 3 bode 23 Ústavy, čo odôvodňuje potrebu spolupráce medzi Prezidentom Poľskej republiky a predsedom Rady ministrov. Tento typ úradného aktu najvyšších orgánov výkonnej moci bez jasného ústavného základu nie je zároveň odôvodnený potrebou zabezpečenia riadneho fungovania kolégia Najvyššieho súdu v prípade uplynutia funkčného obdobia predsedu Najvyššieho súdu povereného riadením jeho práce. Ustanovenia Ústavy jasne stanovujú, kto následne nahradí predsedu, ktorý riadi prácu kolégia Najvyššieho súdu.

- 24 Ustanovenia Ústavy, vykladané v súlade s princípom oddelenia moci a s prihliadnutím na ustanovenie výslovne zakotvujúce oddelenie súdnej moci (článok 173), neumožňujú prijať, že Prezident Poľskej republiky ako orgán výkonnej moci môže svojimi úradnými aktami akýmkoľvek spôsobom ovplyvňovať priebeh výberu kandidátov na funkciu predsedu Najvyššieho súdu. V prípade výberu do občianskoprávneho kolégia v roku 2021 rozhodnutie Prezidenta Poľskej republiky poveriť riadením práce tohto kolégia prvého predsedu Najvyššieho súdu bolo vydané už počas konania vo veci výberu kandidátov, po odročení zasadnutia uznesením zhromaždenia. Vydaním tohto rozhodnutia došlo v praxi k zablokovaniu uplatnenia úpravy obsiahnutej v systémových ustanoveniach o vymenovaní osoby, ktorá nahradí predsedu Najvyššieho súdu v rozsahu riadenia práce kolégia NS po uplynutí jeho funkčného obdobia. To malo výrazný vplyv na proces výberu kandidátov na funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia.
- 25 Prvý predseda Najvyššieho súdu TM, ako osoba poverená Prezidentom Poľskej republiky riadením práce občianskoprávneho kolégia (ďalej len „predsedníčka zhromaždenia“), na 7. septembra 2021 zvolala zhromaždenie sudcov na výber kandidátov na funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia napriek protestu väčšiny členov zhromaždenia odvolávajúcich sa na obsah uznesenia zo zasadnutia zhromaždenia z 29. júna 2021 a na skutočnosť, že konania prebiehajúce pred Súdny dvorom Európskej únie nie sú skončené. Na zasadnutí zhromaždenia 7. septembra 2021 predsedníčka zhromaždenia taktiež odmietla hlasovanie o formálne podanom návrhu na odročenie tohto zasadnutia. Preto sa trinásť sudcov vymenovaných do funkcií sudcov Najvyššieho súdu pred rokom 2018, ktorí tvorili väčšinu členov zhromaždenia, odmietlo zúčastniť na zasadnutí zhromaždenia. Čo malo za následok, že chýbalo požadované kvórum. Podobná situácia nastala aj 16. septembra a 27. septembra 2021.
- 26 Po skončení zasadnutia zhromaždenia 7. septembra 2021 sudcovia, ktorí podali návrh na odročenie zasadnutia, predložili vyhlásenie, v ktorom je okrem iného uvedené, že uznesenie zhromaždenia z 29. júna 2021 nebolo zrušené, je stále v platnosti a dôvody na jeho prijatie nepominuli a tiež, že predsedníčka zhromaždenia 7. septembra 2021 odmietla hlasovanie o riadne podanom návrhu na odročenie zasadnutia zhromaždenia.
- 27 Na uskutočnenie zasadnutia zhromaždenia 27. septembra 2021 postačovala účasť 1/3 sudcov tvoriacich občianskoprávne kolégium. Úprava v tomto rozsahu bola zavedená na základe novely zákona o Najvyššom súde, mnohokrát novelizovanej po jej prijatí v roku 2017. Obmedzenie kvóra potrebného na výber kandidátov na funkciu predsedu Najvyššieho súdu na 1/3 členov kolégia Najvyššieho súdu vyvoláva vážne pochybnosti o správnosti výberu vykonanom uplatnením tejto úpravy.
- 28 Na zasadnutí zhromaždenia 27. septembra 2021 predsedníčka zhromaždenia odmietla hlasovanie o návrhu na odročenie zasadnutia zhromaždenia minimálne do 7. októbra 2021 v súvislosti s vyhlásením rozsudku Súdneho dvora Európskej

únie vo veci C-487/19 zo 6. októbra 2021 a žiadosťou Prezidentovi Poľskej republiky o odvolanie prvého predsedu Najvyššieho súdu z funkcie osoby poverenej riadením práce občianskoprávneho kolégia.

- 29 Na výbere kandidátov na funkciu Predsedu občianskoprávneho kolégia 27. septembra 2021 sa zúčastnili len členovia zhromaždenia vymenovaní do funkcie sudcu Najvyššieho súdu na základe žiadosti KRS zriadenej v znení novely zákona z 8. decembra 2017. Kvórum potrebné na uskutočnenie zhromaždenia v tomto zložení bolo zabezpečené po tom, čo predseda Najvyššieho súdu prideliť na rozhodovanie do občianskoprávneho kolégia dve osoby predtým vymenované do funkcie sudcu v senáte pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné (BV a ZH) a UC predtým vymenovaný do funkcie sudcu disciplinárneho senátu.
- 30 Výber kandidátov na funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia bol vykonaný v rozpore so stanoviskom väčšiny sudcov tvoriacich občianskoprávne kolégium a v rozpore s pravidlami upravujúcimi fungovanie zhromaždenia, ktoré je orgánom Najvyššieho súdu. Na základe vyššie uvedeného priebehu zhromaždenia, na ktorom sa uskutočnil výber kandidátov na funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia v roku 2021 je zrejmé, že neboli dodržané pravidlá o riadnom priebehu zhromaždenia. Porušenie týchto pravidiel znemožnilo účasť na zhromaždení nadpolovičnej väčšiny jeho členov s hlasovacím právom a tiež sa týmto členom zhromaždenia znemožnilo navrhovať kandidátov na funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia. Po vymenovaní predsedu občianskoprávneho kolégia v roku 2021 sa zmenila celá štruktúra občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu. Všetci doterajší predsedovia oddelení vymenovaní do funkcií sudcov na Najvyššom súde pred rokom 2018 boli odvolaní zo svojich funkcií a na ich miesto boli funkcie predsedov oddelení obsadené výlučne osobami vymenovanými do funkcie sudcov Najvyššieho súdu na základe návrhu KRS zriadenej v znení novely zákona z 8. decembra 2017.
- 31 Okolnosti výberu kandidátov na funkciu predsedu občianskoprávneho kolégia v roku 2021 a výber týchto kandidátov len z osôb vymenovaných do funkcie sudcu Najvyššieho súdu na základe návrhu KRS zriadenej podľa novely zákona sú udalosti, ktoré podľa názoru jednotlivcov môžu vyvolať pochybnosti, či predseda občianskoprávneho kolégia, vymenovaný Prezidentom Poľskej republiky z týchto kandidátov, je orgánom Najvyššieho súdu nezávislým od politických orgánov a ktorého nezávislosť je jedným z dôležitých faktorov zaručujúcich vydávanie nariadení na ustanovenie zloženia senátov tak, aby tieto senáty tvorili súd, ktorý spĺňa štandard nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom.
- 32 Z vyššie uvedených dôvodov mal vnútroštátny súd pochybnosti, či vzhľadom na ustanovenia práva Únie uvedené v prejudiciálnej otázke, nariadenie predsedu občianskoprávneho kolégia o ustanovení senátu súdu zloženého prevažne z osôb vymenovaných do funkcie sudcu na návrh KRS zriadenej novelou zákona z 8. decembra 2017, vyvoláva právne účinky. Odpoveď na túto otázku je dôležitá pre posúdenie, či s prihliadnutím na spôsob ustanovenia senátu v prejednávanej veci môže súd v tomto zložení efektívne posúdiť jeho postavenie z hľadiska

naplnenia štandardu nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom. Ustanovovanie rozšírených senátov (senáty zložené zo siedmich sudcov Najvyššieho súdu) spôsobom uplatneným v prejednávanej veci je v súčasnosti stálou praxou predsedu občianskoprávneho kolégia. V súčasnosti vo všetkých prípadoch, v ktorých sa prejednávajú právne otázky rozšírenými senátmi, boli senáty ustanovené podobným spôsobom ako v tomto prípade.

- 33 Vnútroštátny súd je toho názoru, že predseda občianskoprávneho kolégia ako orgán Najvyššieho súdu, do ktorého právomocí stanovených zákonom patrí ustanovenie senátov, by mal v tomto smere vydávať nariadenia v súlade s právom Únie a ustanovovať senáty sudcov len takým spôsobom, aby súd zložený z osôb určených do senátu spĺňal štandard uvedený v článku 47 Charty. Výklad práva Únie Súdny dvorom Európskej únie vo vzťahu k tomuto štandardu, je záväzný pre každý súd členského štátu Európskej únie a nemôže ho ignorovať ani orgán Najvyššieho súdu, ktorým je predseda Najvyššieho súdu pri vydávaní nariadenia o ustanovení senátu súdu. Ide o akt, ktorý priamo ovplyvňuje priebeh konania, pretože ustanovenie senátu súdu v rozpore s právnymi predpismi má za následok neplatnosť konania v občianskoprávnom súdnom konaní (článok 379 bod 4 k.p.c.). Nariadenie predsedu Najvyššieho súdu o ustanovení senátu je akt, ktorý formuje zloženie súdu obdobného významu ako jurisdikčný akt súdu, ktorým je uznesenie o vylúčení sudcu. Predmetom a cieľom oboch týchto aktov by malo byť správne obsadenie senátu súdu. Z tohto hľadiska akt ustanovenia senátu súdu vzhľadom na jeho formu (nariadenie) a procesné dôsledky, nemôže zostať mimo posúdenia súdu, ktorý je povinný *ex officio* určiť, či jeho zloženie zodpovedá štandardu nestranného a nezávislého súdu vopred zriadeného zákonom.
- 34 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti odkazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (veľká komora) zo 6. októbra 2021, W.Ž. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie), C-487/19, EU:C:2021:798. Domnieva sa, že posúdenie uvedené v tomto rozsudku je argumentom v prospech názoru, že existujú dôvody podrobiť rovnakému preskúmaniu aj nariadenia vydané orgánmi súdu (predseda Najvyššieho súdu), na základe ktorých sa ustanovuje rozhodovací senát súdu. Toto stanovisko sa zdá byť ešte viac odôvodnené tým, že vo vnútroštátnom práve chýba primeraný právny prostriedok nápravy, čo súdu – vzhľadom na spôsob ustanovenia jeho rozhodovacieho senátu – znemožňuje alebo vážne sťažuje účinné uplatňovanie práva Únie v rozsahu povinnosti určiť, či ide o nezávislý a nestranný súd vopred zriadený zákonom, čím sa zabezpečí prednosť uplatnenia práva Únie v tejto oblasti